

**ИНФОРМАЦИОНЕН ЛИСТ
ЗА ПРАВАТА НА ЗАСЕГНАТОТО ЛИЦЕ ПРИ ПОДАДЕН СИГНАЛ ЗА
НАРУШЕНИЯ СЪГЛАСНО ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЦАТА, ПОДАВАЩИ
СИГНАЛИ ИЛИ ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАЩИ ИНФОРМАЦИЯ ЗА
НАРУШЕНИЯ**

(обнародван ДВ, бр. 11/02.02.2023 г. в сила от 04.05.2023 година)

1. Кой може да бъде Засегнато лице?

Засегнато лице по смисъла на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (наричано за краткост „**Закона**“) е всяко физическо или юридическо лице, което:

- е посочено при подаването на сигнала или при публичното оповестяване на информацията като лице, на което се приписва нарушението или с което това лице е свързано;
- не е посочено при подаването на сигнала или при публичното оповестяване на информацията, но по време на или вследствие на извършената проверка има основателни причини да се смята, че това лице е извършило нарушение.

2. Какви права има Засегнатото лице?

- **Презумпция за невинност** – Засегнатото лице има право да се ползва в пълна степен от презумпцията за невинност до доказване на противното.
- **Право на конфиденциалност** – за целия период на производството по приемане, регистриране и разглеждане на сигнала самоличността на Засегнатото лице ще бъде пазена в тайна и негови лични данни, които биха разкрили самоличността му, или друга информация, която би улеснила пряко или непряко разкриването на самоличността му няма да бъдат предоставяни на трети лице.
- **Право на справедлив процес** – Засегнатото лице е равнопоставено на Сигнализиращото лице в рамките на процедурата по приемане, регистриране и разглеждане на сигнала и има право да се ползва в същия обем от своите права като Сигнализиращото лице.
- **Право на уведомление** – Засегнатото лице има право да бъде уведомено, че спрямо него се извършва проверка. Уведомлението трябва да включва естеството на сигнала и предприетите до този момент действия.
- **Право на информация** – Засегнатото лице има право да получи ясна, разбираема и лесно достъпна информация за своите права и задължения в качеството си на „Засегнато лице“.

- **Право на достъп** – Засегнатото лице има право да се запознае с всички документи, които се отнасят до него в рамките на процеса по приемане, регистриране и разглеждане на сигнала.
- **Право на защита** – Засегнатото лице има право да предостави устни или писмени обяснения във връзка с подадения сигнал, както и да предостави относими доказателства. Засегнатото лице има право да се запознае с всички събрани и предоставени доказателства.
- **Право на възражение** – Засегнатото лице има право да възрази срещу предоставените и събраните доказателства в 7-дневен срок от запознаването му с тях.
- **Право на обратна връзка** – Засегнатото лице има право да поддържа обратна връзка с Отговорното лице.
- **Право на обезщетение** – Засегнатото лице има право на обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, когато е установено, че Сигнализиращото лице съзнателно е подало сигнал с невярна информация или публично е оповестило невярна информация, както и когато според обстоятелствата е било длъжно да предположи, че информацията е невярна.

3. Какви задължения има Засегнатото лице?

- **Задължение за бездействие** – Засегнатото лице има задължение да не възпрепятства извършването на проверката.
- **Забрана за ответни действия** – Засегнатото лице има задължение да не предприема ответни действия спрямо Сигнализиращото лице. Ответни действия са всяко пряко или непряко действие или бездействие, което настъпва в работен контекст, предизвикано е от вътрешно или външно подаване на сигнал или от публично оповестяване, и което причинява или може да причини неблагоприятни последици, увреждащи Сигнализиращото лице. Забранява се всяка форма на ответни действия спрямо Сигнализиращото лице, имаща характера на репресия и поставящи ги в неблагоприятно положение, както и заплахи или опити за такива действия, като например, но и не само:
 - временно отстраняване, уволнение или прилагане на друго основание за прекратяване на правоотношението, по което лицето полага наемен труд;
 - понижаване в длъжност или забавяне на повишение в длъжност;
 - изменение на мястото или характера на работа, продължителността на работното време или намаляване на възнаграждението;
 - отказ за осигуряване на обучение за поддържане и повишаване на професионалната квалификация на работника или служителя;

- отрицателна оценка на работата, включително в препоръка за работа;
- прилагане на имуществена и/или дисциплинарна отговорност, включително налагане на дисциплинарни наказания;
- принуда, отхвърляне, заплашване за предприемане на ответни действия или действия, изразени физически, словесно или по друг начин, които имат за цел накърняване на достойнството на лицето и създаване на враждебна професионална среда;
- дискриминация, неравностойно или неблагоприятно третиране;
- отнемане на възможност за преминаване от срочен трудов договор на трудов договор за неопределено време, когато работникът или служителят е имал законно право да му бъде предложена постоянна работа;
- предсрочно прекратяване на срочен трудов договор или отказ за повторно сключване, когато такава е допустимо по закон;
- вреди, вкл. за репутацията на лицето, по-специално в социалните мрежи, или финансови загуби, включително загуба на бизнес и загуба на доход;
- включване в списък, изготвен въз основа на споразумение, в сектор или в отрасъл, което може да доведе до това лицето да не може да постъпи на работа или да не може да достави стока или услуга в този сектор или отрасъл (черен списък);
- предсрочно прекратяване или разваляне на договор за доставка на стоки или услуги, когато лицето е доставчик;
- прекратяване на лиценз или разрешение;
- насочване на лицето към извършване на медицински преглед.

В случай на нарушение на някоя от неизчерпателно изброените действия, посочени по-горе, Сигнализиращото лице има право на обезщетение за претърпените от него имуществени и неимуществени вреди.